

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

vers. 14.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

ὅτι μὲν ἔσθ' ὁ δῶτα ἢ γινώσκῃ τῆς ἀρετῆς ἀπὸ τοῦ καὶ τοῦ
τα δὲ δόξαι. Sufficenter ergo ista demonstrant, cognitionem
practicā virtute indigere.

Et Apoc. cap. 3. 17. Ephes. 4. 24.

Per fidem certē ingressus est in cenaculum: quia
verō vestis nuptialis seu charitas defuit, ex Ecclesia in
tenebras inferas detrusus est.

Hoc ipsum similitudo postulat: non enim in con-
uiuio regio satis est, regem credere suum dominum
esse, mensā asidere, opus est etiam honesto decenti-
que cultu, honoratum ceterum non deformare. Itaq;
Origenes illos esse dicit, qui malitiam seruant post
fidem.

Vestis nu-
ptialis non
est fiducia.

§. 4. Non est etiam fiducia specialis de prædesti-
natione, & remissione peccatorum. Lutherus inter-
pretatus est, Christum per fidem indurum. Hoc est,
specialem fiduciam. Melanchthon, fidem, quæ est sola
interna, & absoluta iustitia. Multum tamen ab illis
distat, qui fidem mendicam manum interpretantur.

Erasmus Sacerdus ait, fidem esse efficacem, nec
posse de operibus intelligi. Fides autē efficax illis fi-
ducia dicitur. Lutherus alioqui opera omnino solet
excludere, ut sordidos, & impuros regis mensæ offe-
rat. Aliter omnino veterum oracula, Augustinus l.
22. cap. 19. contra Faustum & contra Donatistas post
collationem cap. 20. & tract. 9. in Ioan. & l. 22. c. 14.

Vestis nu-
ptialis cari-
tas & eius
opera.

contra Faustum, per vestem nuptialem intelligit vitæ
honestatem, ea enim visa in hominibus Deus glorifi-
catur. & Hilar. in Psal. 64. ornatum spiritualium vir-
tutum esse docet. Ambros. in Lucam, fidem per cari-
tatem operantem. Greg. hom. 38. in Euang. esse cari-
tatem. Chrys. hom. 9. in Ioan. vitam puram interpre-
tatur, deniq; Iren. l. 4. c. 70. contra hæreses esse opera
iustitiæ. Quæ interpretationes eodem recidunt.
Nempe fidem nullo modo satis esse, sed charitatem,
eiusque opera, nouitatem vitæ, integritatem, esse ne-
cessaria in nuptiali conuiuio regis permansuro. Ve-
rissime Chrys. loco citato. Ne existimemus nobis fidem
ad salutem satū esse, Charissimi, nisi enim puram vitam exhi-
buerimus, &c. Et hom. 70. in Matth. Non est Augusti-
ni diuersa sententia, qui contra Faustum: Sine veste nu-
ptiali nuptias adit, qui querit ibi gloriam, non sponsi, sed su-
am. Et Hilarius, vestem nuptialem esse gratiam spiri-
tus sancti, & candorem habitus celestis.

VERSVS 12.

*Et ait illi: Amice quomodo huc in-
trasti, non habens vestem nuptia-
lem: At ille obmutuit.*

QUESTIO I.

Quare obmutuit?

§. 1. **G**Ræce ἐκμυθίζω, capistratus est: quod ita tactu
isse significat, ut vocem soluere non posset.
Syriacè est ἔσθ' ὁ δῶτα ἢ γινώσκῃ τῆς ἀρετῆς ἀπὸ τοῦ καὶ τοῦ
τα δὲ δόξαι. Quali seipso constrin-
xerit, & silere fecerit. Nam contemptu regis, non in-
opiā, aut calamitate aliquā veste sordidā indutus ve-
nit: nec contra decorum rex tam ardentem irasci dicitur,
nam sordes coniugæ, tyrannidis eum accusabant,
quasi subditis lucuosum esset regium matrimonium.
Omnibus autem, antequam mensæ adhiberentur, ve-
stes datæ sunt, ut esset regium, non mendicorum con-
uiuium. Hanc ille vel contaminauit aut perdidit, ut
sordidus veniret, totique conuiuio esset probro. Nul-
lam itaque excusationem præterdit, ne tentauit qui-
dem. Nam aures regia vox verberat, conscientia, men-
tem flagellat, & se reus ipse condemnat. Itaq; statim

ad poenam rapitur. ἔσθ' ὁ δῶτα ἢ γινώσκῃ τῆς ἀρετῆς ἀπὸ τοῦ καὶ τοῦ
τα δὲ δόξαι. inquit,
& eycite.

VERSVS 14.

*Multi enim sunt, vocati pauci vero
electi.*

QUESTIO I.

*Quomodo huic loco conueniat Epiphonema: Multi
sunt vocati, pauci electi?*

§. 1. **P**roposito Christi, ac toti parabolæ sententia
repugnare videtur. Vnus ex tam numero-
so conuiuio expellitur, infert tamen dominus. Multos
vocatos, vnum eiecit. Quidam ad omnia supe-
riora referunt. Multi enim vocati sunt, sed pauci electi,
nemo enim ex illis, qui primo loco vocati sunt, ve-
nit. Augustinus contra Donatistas post collationem.
Vnum ait sustinere personam omnium reproborum.
Id quidem verum est; nam de illo solo mentio est,
cum alij plurimi sint cieci.

Mihi tamen simplicissimus sensus esse videtur. Ut
vulnerit Christus probare non omnes, quos Deus
vocat fide, alijque bonis instruxit, fore saluos, &
quia mirabantur ex medio conuiuio illum abire, &
seuerum mandatum pronunciari in ipsâ lætitiâ pu-
blicâ, adeoque mandati supplicia, & administrari, oc-
currere voluit tacitæ obiectioni, nempe non mirum
esse hunc eijci, multis id euenturum, multos enim ef-
se vocatos, paucos electos, omnibus ita cautè ac sol-
licite agendum, ut vocationi obsequantur. Videba-
tur quidem sufficere ratio, si diceret, multos vocatos,
non omnes electos, ita mirum non esse, si ille voca-
tus exterminaretur. Sed vñus est Dominus rationes,
quæ & hoc ostenderet, & plus conficeret, magnamque
terrorem cunctis iniiceret.

Monuit itaq; S. Athanasius de veritate non ex opo-
nitione multitudinis esse iudicandum, nec sequendum
in actionibus populum, nec tatum est enim huius
ἀποφύγειν viam, qua populus graditur. Maxima pars
affectum, non rationis est sectatrix. Verba Athana-
sij, τίς οὖν.

VERSVS 16.

*Et mittunt ei discipulos suos cum He-
rodianis, dicentes: Magister sci-
mus quia verax es & viam Dei in
veritate doces, & non est tibi cura
de aliquo: non enim respicis perso-
nas hominum.*

QUESTIO I.

Qui Herodianæ?

§. 1. **Q**uidam aiunt Sectam fuisse ex Induismo &
Paganismo, Syrus ait fuisse de domo Hero-
dis: nam ille circa pascha Ierosolymam venerat. Alij
Herodem noluisse Romanis tributum pendere, alij vo-
luisse eum dari censum Romanis, quod non videtur
dubium, cum Romanæ esset potestatis ciens, & adul-
lator, possideretque regnum, ἐν ὧν τοῖς ἡγεῖταις
tributa penderet constituta, ut docet Appianus. Alij
Herodem Magnum pro Christo habitum ex Gene-
seos cap. 49. 10. Non auferetur sceptrum &c.

§. 2. Sectam aliquam, & quidem pestiferam fuisse Herod-
ianorum illis Marci verbis docemur, quibus in-
cauere iubet à fermento Phariseorum & Herodæ, cum sit
autem per fermentum intelligat doctrinam, non est
dubium, specialiter noxios fuisse Herodianorum
errores.